

Bibliotheca. A MKSzemle 1937. évi 178. lapján felvetett kérdéshez. A *Bibliotheca* egy csonka kötete megvan a Széchényi-Könyvtár Hírlaptárában. Címe: Az 1795-diki *Magyar Merkurhoz tartozó Bibliotheca*. Ki-adta PÁNTZÉL DANIEL. Megvan: 1—8, 13—24, 29—32, 41—48, 59—82, 81—96 (a 81, 82 lapszám téves számozás folytán kétszer szerepel), 145 (téves kötés folytán a 88 és 89 között). A Hírlaptár azon az alapon, hogy a 88—89. lap közé egy 145-ös lapszámú levél van bekötve, a kötetet 145 laposnak tételezi föl, de nem lehetetlen, hogy ez a 145-ös oldal oldal más újságból került a *Bibliothecába*. Hol található a *Bibliothecának* teljesebb példánya? TR. Z.

A 18. századbeli magyarnyelvű nyomtatványok mint nyelvjárástörténeti emlékek. A lenézett 18. századbeli nyomtatványok nemcsak stilisztikai szempontból érdemlik meg a nyelvészek figyelmét, hanem szövegeik hangtana szempontjából is. Ajánlatos volna hangtani szempontból vizsgálat tárgyává tenni az erdélyi, debreceni és dunántúli nyomtatványokat, hogy mennyiben térnek el egymástól, és mi az, ami nyelvjárástörténeti szempontból figyelemreméltó bennük. Ez alkalommal egy 18. századbeli nyomtatványra hívom fel a figyelmet, amely dunántúli nyelvjárási emlék. Címe: *Szomorú Kérdés, Melyre Cseh-Országban Vitézül El-Eset... Cziráki József... Anniversarium béli Szomorú Exequiajnak alkalmaságával... lelki vigasztalással felelt... Simonyi Josef. Kenyeri és Ostfi-Aszszonyfai plebánus, Pápczi administrator. Nyomtatott Sopronban, Rennauer Filep János által.* — Ez a 30 oldalas, negyedrétt alakú nyomtatvány a rábaközi nyelvjárásnak közel kétszáz esztendő emlék, mert ezt a prédikációt Simonyi 1743-ban mondotta el. E nyelvjárási emlék részletes hangtani leírása nyelvészeti folyóiratba való, itt csak röviden hívjuk fel rá a figyelmet s néhány szóalakat közlünk mutatóba: *ágozzatok, áldotik, álloni, áltolom, árodási, árvoóság, drágo, nyájos, látbotnád, halálbon, magábon, bocsáttoni, firfiak, röttenetes, szentöl, tanét, fordét, szorét, burét, keserét, stb.* TRÓCSÁNYI ZOLTÁN.

Régi papirosfajták. Régi magyar könyvek meghatározásakor a könyvtáros sokszor találkozik teljesen azonos, de különböző papirosra nyomtatott példányokkal. A papiros különbözőségét észreveszi, de a papirost nem tudja régi nevén nevezni. A régi időkben használatos papiros-fajták nevének ismeretéhez szolgáljon adalékul a következő, 1806-ból való hirdetés. A hosszú *ő*, *ű* e korban használatos jele (az *o*, *u* felett két pont s közötté vessző) nyomdatechnikai okokból, valamint a *f* helyett a mai *ő*, *ű* és *s* betűket írjuk.

A hirdetés szövege a következő:

Papiros kereskedés eránt való tudósítás.

„Az alább írt kötelességének tartja közönséges hírré tenni, hogy az ő Kereskedő Boltja valamint (!) a' Pesti Vásár' alkalmatosságával, úgy más időkben is felkeresendő léssen az Új Városban a' Vásárpiatzon, mindjárt az úgy nevezett Marokkaner mellett, Nro 97. ezen tzm alatt: Az Arany Sasnál; mellyet mostanában felujított, és már e' következendő jószágokat botsát árúba:

Mindenféle Magyar, Morva, Tseh Országi, nagy és kicsiny Concept, Kantzelláriabéli; finom, közönséges, Hollandiai Pósta; Középszerű Regál, Londoni Velin; finom legyező; Kótának valo lineázott, liniázatlan kártya; Tarka, aranyos, ezüstös, fél oldalrúl, és egészen festett Tzifra; Prókát, kék, fejr, nagy és kicsiny boritéknak és fejkötő alá való vastagabb Papirosokat: Külömbféle pakoláshoz, könyvkötéshez való kemény Táblákat.

Ezenkívül találatnak nála az íráshoz meg-kívántató minden egyéb készületek, és eszközök: Tollszárok, Penna vágó Kések, Angliai, közönséges Plajbászok, mindenféle festett ostyák, fejr és barna spárga Madzagok, 's a' t.

Végtere: mostanában árulás végett bízattott mindenféle Spanyol-viasz néhai híres Peyli Jozsef, most pedig annak Vejének, Haumer Antalnak által-engedetett, és jobb lábra állított Ts. kir. priv. Spanyol-viasz' Fábrikájából.

Mind nagyonként, mind apródonként fő gondja léssen a' legkészebb, és leg-hellyesebb szolgálat. Annyival-is bozonyossabban (!) ígérheti mind ezeket az alább írtt, mivel ő jóféle jószágott első kézből szerez.

Stegmayer Xaver Ferentz

Papiras', és az íráshoz meg kívántató eszközök

Árossa, Pesten.

(*Hazai Tudósítások*, 1806. I. XXXIV. sz. 287—288. l.)

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN.

Az Országos Széchényi-Könyvtár kiállításai.

Az Orsz. Széchényi-Könyvtár 1937-ben is folytatta a könyvtár bejárati folyosóján elhelyezett kiállításaink rendezését. Első kiállításunk összeállítója TRÓCSÁNYI ZOLTÁN volt, aki a magyar hírlap-irodalom első századát mutatta be a fejlődés időrendjében. A kiállított anyag bemutatta a magyar időszaki sajtó termékeinek százéves külalakbeli változásait, fejlődését és szép jellemző példákkal illusztrálta a legkorábbi képesmellékletek természetét is. A második kiállítást HUNYADY JÓZSEF állította össze. Ez néhány szebb kötést mutatott be az érdeklődőknek. Következő kiállításaink egy-egy a könyvtárunkat